Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

5. juli 2012*

»Intellektuel og industriel ejendomsret — EF-sortsbeskyttelse — forordning (EF) nr. 2100/94 — landbrugsundtagelsen — begrebet »rimelig godtgørelse« — erstatning for den lidte skade — krænkelse«

I sag C-509/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundesgerichtshof (Tyskland) ved afgørelse af 30. september 2010, indgået til Domstolen den 26. oktober 2010, i sagen

Josef Geistbeck,

Thomas Geistbeck

mod

Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Tizzano, og dommerne A. Borg Barthet, E. Levits (refererende dommer), J.-J. Kasel og M. Berger,

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: fuldmægtig K. Malacek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. januar 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Geistbeck ved Rechtsanwälte J. Beismann og M. Miersch,

— Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH ved Rechtswälte K. von Gierke og C. von Gierke

— den græske regering ved X. Basakou og A.-E. Vasilopoulou, som befuldmægtigede

— den spanske regering ved F. Díez Moreno, som befuldmægtiget

* Processprog: tysk.

— Europa-Kommissionen ved B. Schima og F. Wilman samt M. Vollkommer, som befuldmægtigede,

– og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 29. marts 2012,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af visse bestemmelser i Rådets forordning (EF) nr. 2100/94 af 27. juli 1994 om EF-sortsbeskyttelse (EFT L 227, s. 1) og Kommissionens forordning (EF) nr. 1768/95 af 24. juli 1995 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende landbrugsundtagelsen i artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 2100/94 (EFT L 173, s. 14), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2605/98 af 3. december 1998 (EFT L 328, s. 6, herefter »forordning nr. 1768/95«).

2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag mellem Josef og Thomas Geistbeck, der er landbrugere (herefter »Geistbeck«), og Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH (herefter »STV«), som varetager rettighederne for indehaverne af de beskyttede sorter Kuras, Quarta, Solara og Marabel, vedrørende sagsøgerne i hovedsagens ikke fuldt ud anmeldte dyrkning af disse sorter.

Retsforskrifter

Forordning nr. 2100/94

3 I overensstemmelse med artikel 11 i forordning nr. 2100/94 tilkommer retten til EF-sortsbeskyttelse »forædleren«, dvs. »den person, der har frembragt eller fundet og udviklet sorten, eller dennes successor«.

4 Forordningens artikel 13 med overskriften »Rettigheder knyttet til EF-sortsbeskyttelsen samt forbudte handlinger« fastsætter følgende:

»1. EF-sortsbeskyttelsen bevirker, at indehaveren eller indehaverne af EF-sortsbeskyttelsen, i det følgende benævnt »indehaveren«, har ret til at foretage de i stk. 2 nævnte handlinger med hensyn til den pågældende sort.

2. Uden at dette indskrænker anvendelsen af artikel 15 og 16, kræver følgende handlinger tilladelse fra indehaveren, hvis der benyttes sortsbestanddele eller udbytte af den beskyttede sort, i det følgende under ét benævnt »materiale«:

a) produktion eller reproduktion (formering)

[…]

Indehaveren kan knytte betingelser eller begrænsninger til sin tilladelse.

[…]«

5 Forordningens artikel 14 med overskriften »Undtagelser fra EF-sortsbeskyttelsen« bestemmer i stk. 1:

»Uanset artikel 13, stk. 2, og med det formål at opretholde landbrugsproduktionen, er det tilladt landbrugere med henblik på formering på marken på deres egne bedrifter at anvende udbytte, som de har tilvejebragt ved på deres egne bedrifter at plante formeringsmateriale af en sort, bortset fra hybrider og syntetiske sorter, der er omfattet af EF-sortsbeskyttelse.«

6 Artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 2100/94, bestemmer:

»Inden forordningen træder i kraft, fastsættes de nærmere regler for håndhævelsen af undtagelsen i stk. 1 og for beskyttelsen af planteforædlernes og landbrugernes legitime interesser i gennemførelsesbestemmelser i medfør af artikel 114 på grundlag af følgende kriterier:

[…]

— [S]må landbrugere skal ikke betale vederlag til indehaveren; […]

[…]

— [A]ndre landbrugere skal betale indehaveren et rimeligt vederlag, som skal være betydeligt lavere end det beløb, der opkræves for en licens til produktion af formeringsmateriale af samme sort i samme område; dette rimelige vederlag kan ændre størrelse i tidens løb under hensyntagen til, i hvor stort omfang undtagelsen i stk. 1 finder anvendelse for den pågældende sort.

[…]

— [I]ndehaveren skal efter anmodning have relevante oplysninger fra landbrugere og leverandører af forarbejdningstjenesteydelser; […]«

7 Forordningens artikel 94, der vedrører de civile søgsmål, som kan anlægges i tilfælde af anvendelse af en sort, der udgør en krænkelse, har følgende ordlyd:

»1. Hvis en person:

a) med hensyn til en sort, for hvilken der er meddelt EF-sortsbeskyttelse, foretager en af de i artikel 13, stk. 2, omhandlede handlinger uden at være berettiget hertil, […]

[…]

kan indehaveren kræve, at krænkelsen bringes til ophør, eller at der betales en rimelig godtgørelse, eller begge dele.

2. Hvis den pågældende har handlet forsætligt eller uagtsomt, er han desuden forpligtet til at erstatte indehaveren eventuel yderligere opstået skade som følge af krænkelsen. Ved simpel uagtsomhed kan dette krav nedsættes i forhold til graden af den simple uagtsomhed, men dog ikke så meget, at det bliver mindre end den fordel, den krænkende part har haft som følge af krænkelsen.«

8 Komplementær anvendelse af nationale retsregler om krænkelse er reguleret i forordningens artikel 97, som i stk. 1 bestemmer:

»Har en person som omhandlet i artikel 94 gennem krænkelsen opnået en gevinst på bekostning af indehaveren eller en licenstager, anvender de i medfør af artikel 101 eller 102 kompetente retter den nationale lovgivning, herunder den internationale privatret, for så vidt angår udlevering heraf.«

Forordning nr. 1768/95

9 Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1768/95, har følgende ordlyd:

»De i artikel 1 omhandlede nærmere regler gennemføres såvel af indehaveren, der repræsenterer forædleren, som af landbrugeren på en sådan måde, at begge parters legitime interesser beskyttes.«

10 Artikel 5 i forordning nr. 1768/95, som fastsætter følgende regler vedrørende vederlaget til indehaveren, har følgende ordlyd:

»1. Størrelsen af det rimelige vederlag, der i henhold til grundforordningens artikel 14, stk. 3, fjerde led, skal betales til indehaveren, kan fastsættes i en kontrakt mellem indehaveren og den pågældende landbruger.

2. Hvis en sådan kontrakt ikke er indgået eller ikke finder anvendelse, skal vederlaget være betydeligt lavere end det beløb, der opkræves for en licens til produktion af formeringsmateriale af den laveste kategori, der officielt kan certificeres, af samme sort i samme område.

[…]

5. Hvis der, når det gælder stk. 2, ikke foreligger en aftale som nævnt i stk. 4, udgør vederlaget i henhold til stk. 2 50% af det beløb, der opkræves for produktion af formeringsmateriale på licens.

[…]«

11 Forordningens artikel 14, der vedrører indehaverens kontrol med opfyldelsen af landbrugerens forpligtelser, bestemmer i stk. 1:

»For at indehaveren kan kontrollere, at grundforordningens artikel 14 overholdes som fastlagt i nærværende forordning, for så vidt angår opfyldelsen af landbrugerens forpligtelser, skal landbrugeren efter anmodning fra indehaveren

a) tilvejebringe dokumentation til støtte for sine erklæringer med oplysninger i henhold til artikel 8 ved forelæggelsen af tilrådighedværende relevante dokumenter såsom fakturaer, anvendte etiketter eller anden passende dokumentation som den i artikel 13, stk. 1, litra a), krævede vedrørende:

   — en tredjemands leverance af tjenesteydelser i form af forarbejdning af høstudbyttet af en af indehaverens sorter med henblik på udsåning, eller

   — i det i artikel 8, stk. 2, litra e), omhandlede tilfælde leverance af formeringsmateriale af en af indehaverens sorter,

   eller ved forevisning af arealer eller lagerfaciliteter

b) forelægge eller tilvejebringe det i artikel 4, stk. 3, eller artikel 7, stk. 5, krævede bevis.«

12 Artikel 18 i forordning nr. 1768/95 bestemmer:

»1. En person som omhandlet i artikel 17 kan sagsøges af indehaveren med henblik på opfyldelsen af vedkommendes forpligtelser i henhold til grundforordningens artikel 14, stk. 3, som fastlagt i nærværende forordning.

2. Hvis en sådan person gentagne gange forsætligt har misligholdt forpligtelsen i grundforordningens artikel 14, stk. 3, fjerde led, for så vidt angår én eller flere af samme indehavers sorter, er han forpligtet til i henhold til grundforordningens artikel 94, stk. 2, at erstatte indehaveren eventuel yderligere opstået skade, og en sådan erstatning skal mindst omfatte et engangsbeløb svarende til det firedobbelte af det gennemsnitlige beløb, der opkræves for produktion på licens af en tilsvarende mængde formeringsmateriale af beskyttede sorter af den pågældende planteart i samme område, uden at dette dog udelukker erstatning for en eventuel større skade.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

13 Mellem 2001 og 2004 dyrkede Josef og Thomas Geistbeck sorterne Kuras, Quarta, Solara og Marabel efter at have givet STV meddelelse herom. Sidstnævnte konstaterede imidlertid ved en kontrol, at de faktisk dyrkede mængder oversteg de anmeldte mængder – og for visse mængders vedkommende tre gange det anmeldte. STV krævede derfor betaling af et beløb på 4 576,15 EUR, hvilket svarede til det vederlag, der skulle betales STV. Da sagsøgerne i hovedsagen kun betalte halvdelen af dette beløb, anlagde STV sag og nedlagde påstand om betaling af restbeløbet og godtgørelse af udgifter forud for retssagen med 141,05 EUR.

14 Der blev givet STV medhold i første instans. Appellen indgivet af sagsøgerne i hovedsagen blev forkastet. Sidstnævnte iværksatte derefter »revisionsappel« ved den forelæggende ret.

15 Med henvisning til Domstolens dom af 10. april 2003, Schulin (sag C-305/00, Sml. I, s. 3525), er den forelæggende ret af den opfattelse, at den landbruger, der ikke behørigt har opfyldt sin oplysningspligt over for indehaveren af sortsbeskyttelsen, ikke kan støtte ret på artikel 14, stk. 1, i forordning nr. 2100/94 og udsætter sig for en krænkelsessag i medfør af forordningens artikel 94 og betaling af en rimelig godtgørelse.

16 Den forelæggende ret er i tvivl om metoden til beregning af den »rimelig[e] godtgørelse«, der i henhold til artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94 skal betales til indehaveren af den beskyttede rettighed, og erstatningen i henhold til artikel 94, stk. 2.

17 Det er for denne godtgørelse muligt at anvende enten det gennemsnitlige beløb, der modtages for produktion på licens af formeringsmateriale af beskyttede sorter af den pågældende planteart i samme område som udgangspunkt for beregningen, eller det skyldige gebyr i tilfælde af lovlig dyrkning i overensstemmelse med artikel 14, stk. 3, fjerde led, i forordning nr. 2100/94, sammenholdt med artikel 5, stk. 5, i forordning nr. 1768/95 (herefter »gebyret for lovlig dyrkning«).

18 I førstnævnte tilfælde skal den krænkende part betale det gennemsnitlige beløb på samme vilkår og til samme takst som en tredjemand, mens han i det andet tilfælde kan støtte ret på den særlige takst, der er forbeholdt landbrugerne, dvs. 50% af det skyldige beløb for produktion på licens af formeringsmateriale.

19 Under disse omstændigheder har Bundesgerichtshof besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal den rimelige godtgørelse, som en landbruger skal betale indehaveren af en EF-sortsbeskyttelse i henhold til artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94 for udnyttelse af en beskyttet sort til produktion af formeringsmateriale, og som ikke har opfyldt de forpligtelser, der er fastsat i artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 2100/94 og artikel 8 i forordning nr. 1768/95, beregnes på grundlag af det gennemsnitlige beløb, der opkræves for produktion på licens af en tilsvarende mængde formeringsmateriale af beskyttede sorter af den pågældende planteart i samme område,

eller skal det i stedet beregnes på grundlag af det (lavere) beløb, der skal betales for lovlig produktion i henhold til artikel 14, stk. 3, fjerde led, i forordning nr. 2100/94 og artikel 5 i forordning nr. 1768/95?

2) Såfremt der alene skal betales vederlag for lovlig dyrkning:

Kan indehaveren af sortsbeskyttelsen i den anførte situation, hvor en enkelt, culpøs overtrædelse har fundet sted, beregne et samlet beløb for den skade, der skal erstattes i henhold til artikel 94, stk. 2, i forordning nr. 2100/94, på grundlag af gebyret for meddelelse af en licens til produktion af formeringsmateriale?

3) Kan der, eller skal der endog ved fastsættelse af den rimelige godtgørelse, der skal betales i henhold til artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94, eller den yderligere erstatning, der skal betales i henhold til forordningens artikel 94, stk. 2, tages hensyn til en særlig kontrolindsats, som udføres af en organisation, der varetager et stort antal rettighedshaveres rettigheder, således at der tilkendes et vederlag på det dobbelte af den sædvanligt aftalte godtgørelse eller af det vederlag, der skal betales i henhold til artikel 14, stk. 3, fjerde led, i forordning nr. 2100/94?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

20 Med det første spørgsmål har den forelæggende ret i det væsentlige ønsket at blive gjort bekendt med de elementer, der gør det muligt at fastsætte beløbet for den »rimelige godtgørelse«, der i henhold til artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94 skal betales af en landbruger, som ikke har opfyldt kravene i henhold til forordningens artikel 14, stk. 3, fjerde og sjette led. Den ønsker nærmere bestemt oplyst, om den som grundlag for beregning af denne godtgørelse skal anvende det gebyr, der skal betales for produktion på licens af formeringsmateriale af samme sort i samme område, den såkaldte »C-licens«, eller gebyret for den i artikel 14, stk. 3, 4. led, i forordning nr. 2100/94 omhandlede lovlige dyrkning, der i henhold til artikel 5, stk. 5, i forordning nr. 1768/95 beløber sig til 50% af det skyldige beløb for produktion på licens af formeringsmateriale.

21 Det bemærkes indledningsvis, at det følger af artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 2100/94, at tilladelse fra indehaveren af EF-sortsbeskyttelsen er nødvendig, hvis der benyttes sortsbestanddele eller høstudbytte af den beskyttede sort særligt med henblik på produktion eller reproduktion (formering), ved behandling med henblik på formering, ved udbud til salg, ved salg eller anden form for markedsføring og ved oplagring med henblik på disse formål (jf. Schulin-dommen, præmis 46).

22 I denne sammenhæng udgør artikel 14 i forordning nr. 2100/94 en undtagelse fra princippet om tilladelse fra indehaveren af en EF-sortsbeskyttelse (jf. i denne retning Schulin-dommen, præmis 47), for så vidt som anvendelsen af det høstudbytte, som landbrugere har tilvejebragt med henblik på formering på marken på deres egne bedrifter, ikke kræver tilladelse fra indehaveren af EF-sortsbeskyttelsen, når de opfylder visse betingelser, der udtrykkeligt er anført i artikel 14, stk. 3.

23 Domstolen har i den henseende allerede fastslået, at en landbruger, som ikke betaler et rimeligt vederlag til indehaveren ved brug af høstudbytte fra udsåning af formeringsmateriale af en beskyttet sort, ikke kan påberåbe sig grundforordningens artikel 14, stk. 1, og følgelig skal anses for udøver af en af de handlinger, der er omhandlet i forordningens artikel 13, stk. 2, uden at være berettiget hertil (Schulin-dommen, præmis 71).

24 Den situation, som sagsøgerne i hovedsagen befinder sig i, kan sammenlignes med situationen for landbrugere, der ikke har betalt det rimelige vederlag i artikel 14, stk. 3, fjerde led, i forordning nr. 2100/94, for så vidt som sagsøgerne i hovedsagen ved ikke at anmelde en del af det høstudbytte, som de har dyrket, ikke har betalt dette vederlag.

25 Det følger heraf, at sagsøgerne i hovedsagens udsåning af ikke-anmeldt såsæd, som den forelæggende ret med rette har anført, udgør en »krænkelse« som omhandlet i artikel 94 i forordning nr. 2100/94. Det er således i medfør af denne bestemmelse, at det er nødvendigt at fastsætte metoden for fastsættelsen af den rimelige godtgørelse, som Geistbeck skal betale sagsøgte i hovedsagen.

26 I denne henseende har Geistbeck gjort gældende, at i det omfang artikel 14, stk. 3, fjerde led, og artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94 anvender en næsten identisk ordlyd, skal den »rimelig[e] godtgørelse«, der skal betales i henhold til artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94, fastsættes på grundlag af gebyret for lovlig dyrkning.

27 En sådan fortolkning kan imidlertid ikke lægges til grund.

28 Det bør nemlig for det første bemærkes, at selv om ordene »rémunération équitable« anvendes i disse to bestemmelser i forordning nr. 2100/94 i den franske version af forordningen, er det samme ikke tilfældet for de andre sprogversioner, navnlig den tyske og engelske version, som anført af generaladvokaten i punkt 43 i forslaget til afgørelse. Det kan derfor ikke udledes af ligheden mellem de begreber, der anvendes i de nævnte bestemmelser i forordning nr. 2100/94, at de dækker over det samme begreb.

29 For det andet skal det fremhæves, at forordningens artikel 14 som undtagelsesbestemmelse til princippet om EF-sortsbeskyttelse skal fortolkes indskrænkende og derfor ikke kan finde anvendelse i en anden sammenhæng end den, der udtrykkeligt blev indført ved denne bestemmelse.

30 Som generaladvokaten har fremhævet i punkt 45-47 i forslaget til afgørelse, har begrebet »rimeligt vederlag« i artikel 14, stk. 3, fjerde led, i forordning nr. 2100/94, sammenholdt med artikel 5, stk. 5, i forordning nr. 1768/95, til formål at fastlægge en ligevægt mellem landbrugernes og indehaverne af sortsbeskyttelsers gensidige legitime interesser.

31 Derimod vedrører artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94, hvis ordlyd ikke sondrer efter den krænkende parts status, specifikt betaling af en rimelig godtgørelse i forbindelse med en krænkelsessag.

32 Det følger heraf, at gebyret for lovlig dyrkning som omhandlet i artikel 14 i forordning nr. 2100/94, i lyset af hovedsagens faktiske omstændigheder, ikke kan anvendes som udgangspunkt for beregningen af den »rimelig[e] godtgørelse« i forordningens artikel 94, stk. 1.

33 Den forelæggende ret har henvist til gebyret for produktion på licens, den såkaldte C-licens, som et alternativt grundlag for beregning af vederlaget.

34 Som anført i denne doms præmis 23, kan den landbruger, som ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til bl.a. artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 2100/94, sammenholdt med artikel 8 i forordning nr. 1768/95, ikke gøre den undtagelse, der tilkommer ham ifølge denne bestemmelse, gældende.

35 Landbrugeren må derfor anses for at være en tredjemand, som har begået en af de handlinger, der er omhandlet i artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 2100/94, uden at være berettiget hertil.

36 For så vidt som artikel 94 i forordning nr. 2100/94 har til formål at erstatte den skade, som indehaveren af en sortsbeskyttelse, der er offer for en krænkelse, har lidt, må det antages, at idet Geistbeck i hovedsagen ikke kan påberåbe sig »landbrugsundtagelsen«, dvs. undtagelsen fra EF-sortsbeskyttelsen i forordningens artikel 14, stk. 1, som den følger af artikel 14, stk. 3, andrager denne skade mindst et beløb, der svarer til den C-licens, som en tredjemand skulle have betalt.

37 For at fastsætte den »rimelig[e] godtgørelse« i artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94, i lyset af hovedsagens faktiske omstændigheder, skal der følgelig som beregningsgrundlag anvendes et beløb, der svarer til det gebyr, der skal betales for produktion på licens.

38 For det første har Geistbeck med henblik på at anfægte en sådan fortolkning gjort gældende, at formeringsmateriale fra den første høst er af ringere kvalitet end materialet som omhandlet i artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 2100/94. Et sådant argument er imidlertid ikke relevant, idet formering af det beskyttede materiel ikke kan have nogen betydning for spørgsmålet om eksistensen af den intellektuelle ejendomsret, der er knyttet til dette materiale.

39 For det andet kan Geistbeck heller ikke gøre gældende, at det ved at anse et beløb, der svarer til det gebyr, der skal betales for produktion på C-licens, for at være beregningsgrundlag for den »rimelig[e] godtgørelse«, der skal betales i henhold til artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94, af en landbruger, som ikke har opfyldt kravene i henhold til forordningens artikel 14, stk. 3, sammenholdt med artikel 8 i forordning nr. 1768/95, ville svare til at give bestemmelserne i denne artikel 94 en karakter af straf, som er irrelevant i forhold til selve formålet med denne artikel.

40 Således som det er anført i denne doms præmis 35, skal den landbruger, der ikke har påberåbt sig bestemmelserne i artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 2100/94, anses for at være en tredjemand, som uden at være berettiget hertil har begået en af de handlinger, der er omhandlet i forordningens artikel 13, stk. 2. Den fordel, som den krænkende part opnår ved den krænkelse, som forordningens artikel 94, stk. 1, har til formål at erstatte, svarer til det beløb, der svarer til det gebyr, der skal betales for produktion på C-licens, som han ikke har betalt.

41 At anvende ikke det beløb, der svarer til det gebyr, der skal betales for produktion på C-licens, som beregningsgrundlag for at fastsætte den rimelige godtgørelse, der skal betales i tilfælde af krænkelse, men et mindre beløb, der svarer til gebyret for lovlig dyrkning, kan desuden have den virkning, at landbrugere, der ikke opfylder den oplysningspligt, som de har over for indehaveren i henhold til artikel 14, stk. 3, sjette led, i forordning nr. 2100/94 og artikel 8 i forordning nr. 1768/95, tilgodeses i forhold til de landbrugere, der foretager en korrekt anmeldelse af udsået såsæd.

42 Den tilskyndende virkning, der er knyttet til begrebet »rimelig godtgørelse«, som er fastsat i artikel 94 i forordning nr. 2100/94, er særlig vigtig, idet det følger af forordningens artikel 14, stk. 3, femte led, at indehaverne er eneansvarlige for kontrol og overvågning af anvendelsen af de beskyttede sorter i forbindelse med lovlig dyrkning, og at de derfor er afhængige af de pågældende landbrugeres gode tro og samarbejde.

43 Det fremgår af samtlige disse betragtninger, at det første spørgsmål skal besvares med, at for at fastsætte den »rimelig[e] godtgørelse«, der skal betales i henhold til artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94, af en landbruger, som har udnyttet en beskyttet sort til produktion af formeringsmateriale, og som ikke har opfyldt de forpligtelser, der er fastsat i forordningens artikel 14, stk. 3, sammenholdt med artikel 8 i forordning nr. 1768/95, skal der som beregningsgrundlag anvendes det beløb, der svarer til det gebyr, der skal betales for produktion på C-licens.

44 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornødent at besvare det andet spørgsmål.

Det tredje spørgsmål

45 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret for det første oplyst, om artikel 94 i forordning nr. 2100/94 skal fortolkes således, at betaling af en godtgørelse som erstatning for udgifter, der er afholdt ved kontrollen af overholdelsen af indehaveren af en sortsbeskyttelses rettigheder, indgår i beregningen af den rimelige godtgørelse, som er fastsat i artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94, eller om en sådan betaling indgår i beregningen af det erstatningsbeløb, der er omhandlet i samme artikels stk. 2. Når indehaveren for det andet har påberåbt sig at have lidt en sådan skade, ønsker den forelæggende ret oplyst, om denne godtgørelse kan beregnes på et fast grundlag og svare til det dobbelte af den sædvanligt aftalte godtgørelse eller af det rimelige vederlag, som er fastsat i forordningens artikel 14, stk. 3, fjerde led.

46 Kommissionen har i sine indlæg anført, at dette spørgsmål er rent hypotetisk, idet STV ikke har krævet betaling af sådanne udgifter.

47 Det fremgår i denne henseende af fast retspraksis, at den ved artikel 267 TEUF indførte procedure er et middel til samarbejde mellem Domstolen og de nationale retter, som giver Domstolen mulighed for at forsyne de nationale retter med de elementer vedrørende fortolkningen af EU-retten, som er nødvendige for, at de kan afgøre den for dem verserende tvist (jf. navnlig dom af 24.3.2009, sag C-445/06, Danske Slagterier, Sml. I, s. 2119, præmis 65, og af 15.9.2011, sag C-197/10, Unió de Pagesos de Catalunya, Sml. I, s. 8495, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis).

48 Inden for rammerne af dette samarbejde foreligger der en formodning for, at spørgsmål om EU-retten er relevante. Domstolen kan kun afvise en anmodning fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. i denne retning dom af 5.12.2006, forenede sager C-94/04 og C-202/04, Cipolla m.fl., Sml. I, s. 11421, præmis 25, og dommen i sagen Unió de Pagesos de Catalunya, præmis 17).

49 I det omfang det i det foreliggende tilfælde fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at STV med søgsmålet i hovedsagen rigtignok har krævet betaling af en »rimelig godtgørelse« som omhandlet i artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94, skal den forelæggende rets tredje spørgsmål besvares, i det omfang det vedrører det nævnte begreb »rimelig godtgørelse«.

50 Det er i denne henseende tilstrækkeligt at konstatere, at artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94 begrænser sig til at fastsætte en rimelig godtgørelse i tilfælde af en ulovlig anvendelse af en sortsbeskyttelse, uden dog at fastsætte nogen anden form for erstatning for skade end den, som er forbundet med betalingen af den nævnte godtgørelse.

51 Under disse omstændigheder skal det tredje spørgsmål besvares med, at betaling af en godtgørelse som erstatning for udgifter, der er afholdt ved kontrollen af overholdelsen af indehaveren af en sortsbeskyttelses rettigheder, ikke indgår i beregningen af den »rimelige godtgørelse«, som er fastsat i artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94.

Sagens omkostninger

52 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

1) **For at fastsætte den »rimelig[e] godtgørelse«, der skal betales i henhold til artikel 94, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 2100/94 af 27. juli 1994 om EF-sortsbeskyttelse, af en landbruger, som har udnyttet en beskyttet sort til produktion af formeringsmateriale, og som ikke har opfyldt de forpligtelser, der er fastsat i forordningens artikel 14, stk. 3, sammenholdt med artikel 8 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1768/95 af 24. juli 1995 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende landbrugsundtagelsen i artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 2100/94, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2605/98 af 3. december 1998, skal der som beregningsgrundlag anvendes det beløb, der skal betales for produktion på licens af formeringsmateriale af beskyttede sorter af den pågældende planteart i samme område.**

2) **Betaling af en godtgørelse som erstatning for udgifter, der er afholdt ved kontrollen af overholdelsen af indehaveren af en sortsbeskyttelses rettigheder, indgår ikke i beregningen af den »rimelig[e] godtgørelse«, som er fastsat i artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 2100/94.**

Underskrifter